

Vizuāli plastiskā māksla

**Specializētā kursa programmas paraugs
vispārējai vidējai izglītībai**

Vizuāli plastiskā māksla

Specializētā kursa programmas paraugs vispārējai vidējai izglītībai

Programmas paraugs ir izstrādāts Eiropas Sociālā fonda projektā "Kompetenču pieeja mācību saturā" (turpmāk – Projekts).

Mācību satura izstrādi pirmsskolas, pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības pakāpei Projektā vadīja **Dace Namsone** un **Zane Oliņa**.

Programmas parauga izstrādi un sagatavošanu publicēšanai Projektā vadīja **Rita Kursīte**.

Programmas paraugu izstrādāja **Austra Avotiņa**.

Programmas paraugu izvērtēja ārējie eksperti: mācību satura recenzente **Evita Zālīte** un zinātniskā recenzente **Ilze Vītola**.

ISBN **978-9934-24-101-7**

Saturs

Ievads	4
Mērķis un uzdevumi	4
Mācību saturs	5
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	6
Ieteikumi mācību darba organizācijai	7
Mācību satura apguves norise	8

PIELIKUMI

1. pielikums. Programmu paraugos lietotie kodi	18
2. pielikums. Tematu kopu piemēri	19
3. pielikums. Kritēriji snieguma līmeņu noteikšanai	23

Ievads

Valsts izglītības satura centra izstrādātais vispārējās vidējās izglītības kultūras un pašizpaušmes mākslā mācību jomas specializētā kursa “**Vizuāli plastiskā māksla**” programmas paraugs (turpmāk – programma) veidots atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumu Nr. 416 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem” 9. pielikumam “Kursu apraksti”.

Programmā iekļauti:

- kursa mērķis un uzdevumi;
- mācību saturs;
- mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni;
- ieteikumi mācību darba organizācijai;
- mācību satura apguves norise.

Apgūstot specializētā kursa “Vizuāli plastiskā māksla” mācību saturu optimālajā mācību apguves līmenī, skolēns radoši un oriģināli aktualizē kompleksas starpdisciplināras idejas un problēmas ar vizuāliem izteiksmes līdzekļiem un, veidojot praktisku jaunrades darbu, padziļina savu izpratni par radošas domāšanas procesiem un jaunrades darba būtību, mērķtiecīgi izmanto savas daudzveidīgās, iepriekš apgūtās radošās prasmes un attīsta savu talantu jaunās situācijās. Specializētā kursa “Vizuāli plastiskā māksla” satura apguve paredzēta 140 stundām.

Specializētā kursa priekšnosacījums: apgūti pamatzglītības līmenim formulētie sasniedzamie rezultāti vizuālajā mākslā atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumiem Nr. 747 “Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem”.

Programmas paraugam ir ieteikuma raksturs. Skolotāji var izmantot šo programmu vai arī izstrādāt savu programmu. Programmā lietoto kodu skaidrojums pievienots 1. pielikumā.

Mērķis un uzdevumi

Specializētā kursa apguves mērķis un uzdevumi skolēnam ir:

- pilnveidot individuālās radošās spējas vairākos vizuālās mākslas virzienos;
- attīstīt prasmi vizuāli izteikties, oriģināli un neatkarīgi domāt, pilnveidot estētisko pieredzi, kritiski analizēt mākslas darba iedarbību uz skatītāju;
- gūt padziļinātu radošā procesa pieredzi dažādās vizuāli plastiskās mākslas nozarēs vairākos mākslas veidos un tehnikās;
- sekmēt mērķtiecīgu komunikācijas un individuālo radošo spēju un talantu pilnveidi vizuāli plastiskajā mākslā, veicot radoši praktisku darbību dažādās vizuāli plastiskās mākslas nozarēs (vairākos mākslas veidos un tehnikās un radošā procesa padziļinātā izpētē);
- veikt konkrētas darbības, iepazīstot mākslas menedžmenta un kuratora darbu (organizējot izstādi vai izsoli) pamatprincipus;
- pētīt izvēlēto tematu un tā atspoguļojumu mākslā, iepazīstot mākslas teorijas atziņas.

Mācību saturs

Kursa apguvei tiek piedāvāti astoņi saturiskie temati (sk. aprakstu pie darbības 1. posma) – katram skolēnam brīvi jāizvēlas četri no tematiem, tos idejiski apvienojot un īstenojot kā mērķtiecīgu, izpētē pamatotu, radošu darbību ar kopēju ideju un vēstījumu. Vēlamais radošā darba formāts – darbu kopa, kurā ietilpst gan divdimensionālu¹ (piemēram, fotogrāfijas, skices un/vai gleznojumi), gan trīsdimensionālu² (maketi, vides projekcijas un/vai skulptūra(-as)) darbu kopums (sk. dažus piemērus un ieteikumus 2. pielikumā).

Ieteicamie izvēles varianti tematiem (piemēri)

Temati	1. variants	2. variants	3. variants	4. variants	5. variants
Identitāte	x			x	x
Laiks		x		x	
Atmiņas	x	x	x		x
Valoda	x			x	
Ķermenis		x	x		
Vieta	x		x		
Zinātne		x		x	x
Garīgums			x		x

Caurviju prasmes

Apgūstot kursu “Vizuāli plastiskā māksla”, īpaši tiek attīstītas caurviju prasmes.

Kritiskā domāšana un problēmrisināšana – veicot pētījumu un risinot radošo darbu uzdevumus, skolēns kritiski analizē sabiedrībā aktuālu un personīgi nozīmīgu problēmu un procesu izpausmes. Izzinot pieejamos informācijas avotus, skolēns izpēta problēmas kontekstu, izvērtē informāciju, piedāvā risinājumu, formulē ideju un mērķi radošam jaunrades darbam.

Pašvadīta mācīšanās – veicot katra posma uzdevumus, skolēns izvēlas atbilstošas darbības, piemērotus izteiksmes līdzekļus, izvirza īstermiņa un ilgtermiņa mērķus un formulē kritērijus, pēc kā izvērtēt, vai katrs procesa posma mērķis ir sasniegts; plāno secīgus mērķa īstenošanas soļus, pārrauga darbības plāna īstenošanu un, ja nepieciešams, plānu pielāgo; uzņemas atbildību par tā īstenošanu un mērķu sasniegšanu; patstāvīgi izvēlas, pielāgo un lieto atbilstošas stratēģijas kompleksās situācijās.

Sadarbība – veicot teorētiskus un praktiskus uzdevumus, skolēns, darbojoties grupā, izvērtē un ņem vērā grupas biedru komentārus, emocijas un ierosinājumus; atbalsta vai virza konstruktīvu sadarbību; piedāvā darbu veidot sadarbībā, ja var pamatot sadarbības nepieciešamību.

Pilsoniskā līdzdalība – informējot klasesbiedrus, citus skolēnus un sabiedrības locekļus par iegūtām zināšanām kursa apguves procesā un sava radošā darba rezultātiem dažādām auditorijām, skaidro savu skatījumu par kopsakarībām gan personiskā, gan vietējā, gan globālā mērogā un sava radošā darba ideju skaidro un pamato ar dažādiem faktiem; izvērtē individu, sabiedrības un vides mijiedarbību.

Digitālā prātība – veicot pētījumu un risinot praktiskus uzdevumus, skolēns izvēlas vai pielāgo un efektīvi izmanto digitālās tehnoloģijas konkrētiem īstermiņa un ilgtermiņa mērķiem, attēlošanai un analīzei; analizē digitālās komunikācijas un digitālo informācijas avotu izmantojuma ieguvumus un riskus; secinājumus izmanto atbildīgi savu un sabiedrības kopējo mērķu labā; analizē un novērtē tehnoloģiju lomu dažādos kontekstos; izvērtē veselīgus tehnoloģiju lietošanas paradumus, tos pielāgo vajadzībām un ievēro autortiesības.

¹ Divdimensionāli (plaknē veidoti) mākslas veidi – skices, zīmējumi, grafika, gleznojumi, teksts, fotogrāfijas.

² Trīsdimensionāli (telpiski, apjomīgi) mākslas veidi – tēlniecība, keramika, maketi, modeļi, vides māksla.

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Vērtēšana	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas mērķi	Noteikt skolēna apgūtās zināšanas, izpratni, prasmes, vērtībās balstītus ieradumus un kompleksus sasniedzamos rezultātus, ievērojot, kādā līmenī (vispārējā vai optimālajā) skolēns apguvis kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas sasniedzamos rezultātus mācību procesa plānošanai un pilnveidei, mācību uzdevumu izvēlei.	Noteikt skolēna apgūtos sasniedzamos rezultātus atgriezeniskās saites sniegšanai skolēnam un skolotājam, lai uzlabotu skolēna sniegumu un plānotu turpmāko mācību procesu. Veicināt skolēnu mācību motivāciju, attīstīt pašvadītas mācīšanās prasmes, iesaistot viņu vērtēšanas procesā.	Noteikt skolēna apgūtos sasniedzamos rezultātus mācību rezultāta novērtēšanai un dokumentēšanai.
Norises laiks mācību procesā un biežums	Ieteicams specializētā kursa apguves sākumā.	Veic mācību procesa laikā. Skolotājs to organizē pēc nepieciešamības.	Veic konkrēta posma noslēgumā vai specializētā kursa noslēgumā.
Vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	Mutiski, rakstiski, praktiski vai kombinēti. Darbs ar informācijas avotiem, diskusija, gadījumu analīze, pētījums, idejas izstrāde, materiālu izvēle, tehnoloģiju izvēle, stratēģiju izstrāde.		
Vērtēšanas kritēriji, to izveide	Kritēriji nepieciešami vērtēšanas objektivitātes nodrošināšanai. Kritēriji palīdz skolēnam labāk saprast uzdevumus un pilnveidot pašvadītas mācīšanās prasmes. Tos izstrādā skolotājs atbilstoši plānotajam skolēnam sasniedzamajam rezultātam. Kritēriju izstrādē vēlams iesaistīt skolēnus. (Kritēriji snieguma līmeņa noteikšanai apkopoti 3. pielikumā.)		
Vērtējuma izteikšanas veids un dokumentēšana	Vērtējumu izsaka, dokumentē un komunicē atbilstoši mērķauditorijai (skolēns, skolotājs, vecāks), lai mērķtiecīgi atbalstītu skolēna mācīšanos. Vērtējumu var izteikt apguves līmeņos, procentos, punktos, ieskaitīts/neieskaitīts u. tml.		Vērtējumu izsaka 10 ballu skalā atbilstoši plānotajiem skolēnam sasniedzamajiem rezultātiem.
Vērtēšanas saturs	Atbilstoši pirmā posma sasniedzamajiem rezultātiem.	Atbilstoši otrā līdz septītajam posma sasniedzamajiem rezultātiem.	Saturu veido visi plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti kursa apguves noslēgumā.
Uzdevumu veidi	Skolotājs vēro, kā skolēns meklē iedvesmas avotus, idejas un kā veic, pēta un fiksē atrasto. Palīdz, dod padomu, rosina.	Atbilstoši sastādītajam darba plānam piecos vērtēšanas soļos/posmos.	Sniegums ir radošā darba vai darbu kopas aizstāvēšana un izvērtējums.

Ieteikumi mācību darba organizācijai

Satura starpdisciplinartāte

Lai skolēns izveidotu savu mākslas darbu (atsevišķos gadījumos tas var būt viens darbs) idejas īstenošanas plānu, piemēram, apkopojot nepieciešamos resursus, veicot teorētisku temata izpēti un sava darba izstādīšanu, un nostiprinātu izpratni par mākslas lomu savā dzīvē, nepieciešams lietot vairākos priekšmetos iegūtās zināšanas un prasmes dažādos kontekstos. Teorētisko zināšanu apguvei ir iespēja sadarboties ar jebkuras citas mācību jomas skolotājiem, lai izmantotu citu jomu programmās iekļauto saturisko un prasmju materiālu. Iespēju robežās būtu svarīgi sadarboties ar "Kultūras pamatu" vai "Kultūras un mākslas I" un "Dizains un tehnoloģijas I" programmu skolotājiem. Sadarbojoties ar minētajiem skolotājiem, skolēnam tiks sniegts atbalsts tematu izvēlē, ideju radīšanā un darba plānošanā, tehnoloģiju lietojumā, kā arī radošo darbu izstrādē un prezentēšanā.

Stundu sadalījums/grafiks

Specializētā kursa "Vizuāli plastiskā māksla" ieteiktais apjoms ir līdz 140 stundām, atkarībā no tā, cik stundas skolā atvēlētas šim kursam. Kurša sasniedzamie rezultāti ir sadalīti pa atsevišķiem posmiem, kuru apguves secību var mainīt, ja tas ir nepieciešams. Tāpat elastīgi maināms ir stundu skaits katrā no mācību procesa posmiem. Ja skolēns paralēli apgūst optimālo kursu "Kultūra un māksla I", iespējams pirmos divus tematus apvienot, samazinot stundu skaitu un vairāk laika paredzot praktiskai darbībai, veidojot savu radošo darbu. Kurša satura apguvi ieteicams plānot dubultstundu veidā vai modulāri. Kurša sasniedzamo rezultātu apguvei skolotājam svarīgi izmantot daudzveidīgas mācību organizācijas formas, nozīmīgu daļu laika mācību procesā atvēlot mērķtiecīgi atbalstītai praktiskai darbībai ar vizuāli plastiskās mākslas līdzekļiem. Veidojot tematisko plānu, ir svarīgi paredzēt laiku skolā vai kopienā pieejamo informatīvo resursu izpētei un izmantošanai, kā arī plānot intervijas ar māksliniekiem, kuratoriem, pētniekiem, izstāžu un muzeju apmeklējumus.

Izvēlētie saturiskie temati, kas idejiski apvienoti, tiek īstenoti astoņos secīgos mācību procesa posmos, pakāpeniski sasniedzot visus kursā paredzētos rezultātus.

Mācību procesa posmi mācību gadā un tiem atbilstoši sasniedzamie rezultāti

1. posms	2. posms	3. posms	4. posms	5. posms	6. posms	7. posms	8. posms
Septembris (16 st./ 4 st. ned.)	Oktobris (9 st./ 4 st. ned.)	Novembris (16 st./ 3 st. ned.)	Decembris (16 st./ 4 st. ned.)	Janvāris (9 st./ 2 st. ned.)	Februāris- marts (42 st./ 5 st. ned.)	Aprīlis (16 st./ 5 st. ned.)	Maijs (16 st./ 4 st. ned.)
ledvesmas avoti, idejas meklēšana, izpēte. Tematam atbilstošu teorētisko avotu izpēte, apkopojums. Ekskursijas – muzeji, izstāžu zāles.	Skiču veidošana un vēstījuma precizēšana. Atsauces uz citiem mākslas darbiem, citāti un komentāri par konkrēto.	Radošā darba uzdevumi un gaita. Pierakstu, digitālo materiālu, skiču un avotu sakārtošana pārskatāmā struktūrā.	Materiālu, tehnikas, paņēmieni un tehnoloģiju izpēte. Eksperimentēšana, izmēģināšana. Specifisku materiālu izmantojuma prasmes uzlabošana. Intervijas.	Darba idejas prezentācija, diskusija un analīze. Intervijas, ekskursijas. Uzlabojumi, ja nepieciešams. Materiālu sagāde. Darba vietas iekārtošana.	Radošā darba izstrāde. Skices pārņemšana, radošā darba tehnikas prasību ievērošana. Konsultācijas.	Idejas apraksts, teorijas pētījuma komentārs, darba noformēšana.	Radošā darba izstādīšana, prezentēšana un izvērtējums.

Kursa īstenošanas metodiskais komentārs

Skolotājs seko līdzī satura tematu izvēlei un procesa posmu gaitai (iepriekš pārrunājot ar skolēnu un kopīgi mainot/uzlabojot/papildinot vērtēšanas kritērijus) un palīdz skolēnam:

- atšķirt un analizēt vizuālās pasaules daudzveidību, dažādas vizuālās izteiksmes formas, kodus un sistēmas, grupējot tās atbilstoši piedāvātajiem tematiem;
- analizēt iedvesmas avotu izteiksmes līdzekļus un to nozīmi vizuālās mākslas darba interpretācijās un izprast to vērtību oriģinālas, patstāvīgas idejas radīšanā;
- noteikt sava mākslas darba tematu un ideju, demonstrēt savu pasaules redzējumu, laikmeta aktualitāti un izmantot sociālās, kultūras u. c. jomas informāciju un raksturot to;
- atkārtot iepriekš apgūtās būtiskākās vizuālās mākslas tehnikas un tehnoloģijas (skicēšana, zīmēšana, estampa tehnikas, glezniecība dažādās tehnikās, tēlniecības veidi dažādos materiālos) darbam divās un trijās dimensijās vizuāli plastiskā materiālā;
- eksperimentējot mērķtiecīgi meklēt atbilstošākos vizuālos līdzekļus savas idejas izteikšanai un vizuālās izteiksmības kāpināšanai;
- izvēlēties un argumentēti pamatot idejai piemērotākos materiālus un tehniku (vai sintezēt dažādus materiālus un paņēmienus, radot autortehniku), patstāvīgi pētīt un izmantot instrukcijas un piemērus pasaules nozīmīgākajos mākslas darbos;
- mērķtiecīgi vadīt savu radošo procesu un saskaņā ar savām individuālajām spējām un interesēm attīstīt meistarību izvēlētajās tehnikās;
- veidot sava radošā procesa portfolio, aprakstot iedvesmas avotus, radošā procesa posmus, savas izvēles, uzdrīkstēšanos un pilnveidotās prasmes darba gaitā;
- veidot aprakstu par savu radošo darbu, ievērojot procesa gaitu – iedvesmas avoti, darba process, izvēlētais tehnikas lietojuma kvalitāte, grūtības darba izstrādē, iegūtā rezultāta vērtējums –, un spriest par vizuālās mākslas darbu ētiskajām un estētiskajām vērtībām, to iedarbības iespējām un daudzveidību;
- komentēt un vērtēt vizuāla un emocionāla jūtīguma, atvērtības, personiskās dzīves pieredzes, kultūras konteksta un profesionālu zināšanu nozīmi mākslas radīšanā;
- patstāvīgi un mērķtiecīgi diskutēt par radošo procesu un rezultātu un paust attieksmi;
- izstādīt un demonstrēt/prezentēt savus darbus.

Mācību satura apguves norise

Mācību satura apguves norise ietver:

- detalizētu kursa norises posmu un to mērķu aprakstu, ieteicamo sasaisti ar citām jomām vai jomas priekšmetiem, atslēgas vārdus;
- katrā posmā plānotos skolēnam sasniedzamos rezultātus;
- temata izpētes jautājumus;
- nepieciešamās skolēna darbības sasniedzamo rezultātu apguvei;
- katra posma satura apguvei izmantojamos mācību līdzekļus un metodiskos paņēmienus, piemērus un resursus.

Norises apraksts veidots tā, lai skolēnam būtu iespējas sasniegt visus Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumu Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" 9. pielikumā minētos sasniedzamos rezultātus, bet darbību secība ir rekomendējoša. Ja nepieciešams, to var mainīt vai atsevišķus posmus apvienot.

Ja pastāv bažas, ka varētu nepietikt stundu vai, gluži otrādi, tās pārklātos, svarīgi saprast, ka specializētais kurss var tikt apgūts savienojumā ar pamatkursu "Kultūras pamati" vai "Kultūra un māksla I (vizuālā māksla)". Ja vienu no minētajiem kursiem un specializēto kursu māca atšķirīgi skolotāji, starp viņiem nepieciešama maksimāla sadarbība.

Specializētais kurss "Vizuāli plastiskā māksla" nepiedāvā vienādu pieeju katram skolēnam, bet aicina skolotāju pielāgoties katrai konkrētai situācijai, skolēna individuāli radītai idejai un viņa māksliniecisko prasmju apguves līmenim un vēlmei to paaugstināt. Tikai labvēlīgā, atbilstoši sagatavotā vidē un individualizētā procesā būs iespējams sasniegt optimālo rezultātu.

<p>1. POSMS</p> <p>Iedvesmas avoti, idejas meklēšana, izpēte. Tematam atbilstošu teorētisko avotu izpēte, apkopojums. Ekskursijas – muzeji, izstāžu zāles.</p>		<p>SASAISTE JOMAS IETVAROS/ AR CITĀM JOMĀM</p> <p>Kultūra, mūzika, drāma, literatūra, dizains, dabaszinības, sociālās zinības, valodas.</p>
<p>MĒRĶIS</p> <p>Pētīt un analizēt mākslas darbus un izvēlēties savas darbības saturisko tematu grupu (<i>sk. tabulu pie kursa satura izklāsta un pie šī posma apraksta piemēriem</i>), lai labāk saprastu savas intereses, iegūtu aktuālu un saistošu saturu, spētu nodot personīgu vēstījumu un pilnveidotu savu izpratni par jau esošiem mākslas darbiem.</p>		
<p>ATSLĒGAS VĀRDI</p> <p>Temats, izpēte, meklējumi, ideja.</p>		
<p>LIELĀ IDEJA</p> <p>Katru laikmetu un sabiedrību raksturo tai specifiskas kultūras pazīmes, kas radoši tiek izteiktas dažādos mākslas veidos.</p>	<p>ZIŅAS</p> <p>Pētot un analizējot citu autoru mākslas darbus, iespējams iedvesmoties, atrast un izvēlēties radošā darba tēmu.</p> <p>Radošā darba tematam jābūt aktuālam – autora, laikmeta un kultūras mijiedarbībā.</p> <p>Radošā darba autors ir drosmīgs, pacietīgs, gatavs uzņemties riskus darba procesā un idejas īstenošanā.</p> <p>Radošā darba autoram ir vēlme izmēģināt atšķirīgas pieejas un dažādus izteiksmes līdzekļus.</p>	<p>SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS</p> <p>K.O.1.2. Raksturo un vērtē, kā kultūras izpausmēs un 20. un 21. gs. dažādu vizuālās mākslas veidu darbos un arhitektūras objektos, t. sk. laikmetīgajā mākslā un Latvijas kultūrvidē, izmantotie vizuālās mākslas izteiksmes līdzekļi atklāj dažādas idejas un sabiedrības vērtības.</p>
<p>IZPĒTES JAUTĀJUMI</p> <p>Vai, pētot un analizējot citu autoru mākslas darbus, iespējams iedvesmoties, atrast un izvēlēties radošā darba tēmu?</p> <p>Kāpēc radošā darba tēmai jābūt aktuālai – autora, laikmeta un kultūras mijiedarbībā?</p> <p>Vai radošā darba autoram jābūt drosmīgam, pacietīgam, gatavam uzņemties riskus darba procesā un idejas īstenošanā?</p> <p>Kā radošā darbā izmēģināt dažādas pieejas un dažādus izteiksmes līdzekļus?</p>		
<p>SKOLĒNA DARBĪBAS</p> <p>Meklē iedvesmu citu autoru darbos, izvēlas savu aktuālu tematu un saista to ar citiem priekšmetiem jomas vai starpjomu ietvaros.</p> <p>Veic analīzi par izvēlēto tematu, to pētot citu mākslinieku izpildījumā dažādos laikos un mākslas stilos.</p> <p>Atlasa un saglabā digitālo informāciju.</p> <p>Atlasa tematam nepieciešamos resursus skolas vai pilsētas bibliotēkā/internetā.</p> <p>Padziļināti izpēta izvēlēto tematu, izmantojot visus atrastos resursus.</p> <p>Veido pārskatu par pirmo darbības posmu un izvēlēto tematu savā portfolio.</p> <p>Ievieš savu skiču bloku, veido to kā kursa apguves portfolio, kur skicē, pieraksta visu, kas saistīts ar radošā darba izveidi.</p> <p>Paralēli veido digitālas informācijas dokumentu mapes un fiksē gan avotus, gan apskates datumus, gan piešķir tām atbilstošus nosaukumus.</p> <p>Atrod tematus, kas ir personīgi interesanti, liekas aizraujoši un aktuāli.</p> <p>Dodas ekskursijās, apmeklē muzejus un/vai izstāžu zāles, galerijas, lai gūtu priekšstatu par mākslas darba oriģināla unikālo kvalitāti un tā atšķirību no digitālā avota, par mākslas darba materiālo apjomu un izskatu, lai pētītu formātus un izstādīšanas veidus, modelētu savas idejas skices, domājot par tehniku, izteiksmes līdzekļiem, materiāliem un piesaistot tās jau reālai videi.</p> <p>Pārskata izveides noslēgumā atbild uz izpētes jautājumiem un pārliecinās, ka ir izpildīts mērķi un sasniedzamajā rezultātā norādītais.</p>		

PIEMĒRI

Ieteicamie satura temati³

Identitāte – mākslas vēsturē, sociālajā komunikācijā, dažādībā, nacionālajā piederībā, konstruētās identitātes, postidentitāte (piemēram, *Nancy Burson, Shirin Neshat*).

Ķermenis – figurālā māksla, ķermenis kā zīme, ķermeņa skaistums, ķermenis kā izteiksmes līdzeklis (piemēram, *Ree Cox, Zhang Huan*).

Laiks – izmaiņas laika uztverē, laiks un mākslas vēsture, laiks kā medijs, procesu māksla, laika struktūras (piemēram, *Hiroshi Sugimoto, Cornelia Parker*).

Atmiņas – atmiņu struktūra, emocionālās, vēsturiskās, vēstures attēlošanas stratēģijas (piemēram, *Christian Boltanski, Brian Tolle*).

Vieta – nozīme, vērtība, vēstures ietekme, atrašanās, telpa (piemēram, *Unilever Series at Tate Modern, Andrea Zittel*).

Valoda – vārdi un māksla, māksla un vārdi, valodu teorijas, valodas forma, mākslinieka grāmata, tulkojumi, valodas nozīme, valodas simbolika, teksts informācijas sabiedrībā (piemēram, *Nina Katchadourian, Janet Cardiff*).

Zinātne – mākslinieki kā zinātnes amatieri, biomāksla, zinātnes tehnoloģijas un māksla, zinātnes ideoloģija, zinātnes vizualizācija, zinātne un popkultūra (piemēram, *Patricia Piccinini, Eduardo Kac*).

Garīgums – laime, skaistums, emocijas un pārdzīvojumi, reliģiskā ekspresija, sakrālais un profānais, garīgais sekulārajā, uztveres veidi, iztēle, manipulācija, mīlestība, nāve (piemēram, *Jose Bedia, Bill Viola*).

RESURSI

Muzeju vietas

Mākslas muzeji (Latvijas Nacionālais mākslas muzejs). Pieejams: <https://www.lnmm.lv/>

Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs (LLMC). Pieejams: <https://lcca.lv/lv/>

LNMM. *Aicinām iepazīt mākslas kolekciju 2020*. Pieejams: <https://www.makslaskolekcija.lv/>

Mākslas, zinātnes un kultūras inovāciju tīkls. Pieejams: <http://rixc.org/lv/exhibitions/>

Teita Modernās mākslas muzejs Londonā (*Tate Modern*). Pieejams: <http://www.tate.org.uk/visit/tate-modern>

Ņujorkas Modernās mākslas muzejs (*The Museum of Modern Art*). Pieejams: <https://www.moma.org/>

Metropoles mākslas muzejs Ņujorkā (*The Metropolitan Museum of Art*). Pieejams: <https://www.metmuseum.org/>

Periodika

Satori. Pieejams: <http://satori.lv>

Arterritory. Pieejams: <https://artterritory.com/lv/>

ART NEWS. Pieejams: <https://www.artnews.com/>

THE ART NEWSPAPER. Pieejams: <https://www.theartnewspaper.com/>

Grāmatas

Bonami, F. *Es arī tā mācētu*. Rīga: Neputns, 2015.

Deviņdesmitie. Laikmetīgā māksla Latvijā. Sast. I. Astahovska. Rīga: LLMC, 2010. Pieejams arī: <http://www.satori.lv/book/90tie-laikmetiga-maksla-latvija>

Hoknijs, D., Geifords, M. *Attēlu vēsture. No alas līdz datora ekrānam*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2017.

Hopkins, D. *After Modern Art 1945.-2000*. Oxford: Oxford University Press, 2000.

Manifests. No futūrisma līdz mūsdienām. Sast. A. Ostups. Rīga: Neputns, 2020.

Obrists, H. U. *Kūrēšanas veidi*. Rīga: Neputns, 2018.

Enciklopēdijas

Nacionālā enciklopēdija. Pieejams: <https://enciklopedija.lv/>

Oxford Art Online. Pieejams: <https://www.oxfordartonline.com/>

University of Toronto Libraries, Art History: [plaša informācija par dažādām enciklopēdijām, vārdnīcām un dažādiem resursiem mākslā]. Pieejams: <https://guides.library.utoronto.ca/c.php?g=251039&p=1672829>

³ Avots: Robertson, J., McDaniel, C. *Themes of contemporary art. Visual art after 1980*. Oxford: Oxford University press, 2013.

<p>2. POSMS Skiču veidošana un vēstījuma precizēšana. Atsauces uz citiem mākslas darbiem, citāti un komentāri par konkrēto.</p>		<p>SASAIŠTE JOMAS IETVAROS/ AR CITĀM JOMĀM Kultūras pamati, dizains un tehnoloģijas.</p>
<p>MĒRĶIS Izveidot skīču, konspektu vai infografiku kopumu kā iedvesmas un informācijas materiālu radošajam darbam par izvēlēto tematu, lai veidotu pārskatāmu darbības lauku – strukturētu saturu savai idejai – un lai saprastu, kas ir galvenais radošā darba mērķis un kuri ir piemērotākie vizuālie līdzekļi tā īstenošanai.</p>		
<p>ATSLĒGAS VĀRDI Variānti, skicēšana, izvēle, tematu sašaurinājums, vēstījuma precizitāte, vizuālā izteiksme.</p>		
<p>LIELĀS IDEJAS Kultūras procesi un mākslas darbi pauž sabiedrības vērtības, to pārmantojamību un transformāciju, veido intelektuālo, estētisko un emocionālo pieredzi. Radošajā procesā, iedvesmojoties no kultūras konteksta un sabiedrības vajadzībām, paplašinās kultūras pieredze, rodas jaunas idejas un inovācijas.</p>	<p>ZIŅAS Skicēšana ir domāšana – domājot var nonākt pie savas oriģinālas idejas un skicējot to var precizēt un sašaurināt. Pārāk plaša un izplūdusi ideja neļauj sasniegt labu rezultātu. Precizitāte detaļās ir panākumu priekšnoteikums. Atbilstošu vizuālās izteiksmes līdzekļu un materiālu izvēle ir būtiska.</p>	<p>SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS K.O.2.8. Analizē savu kā mākslas darba uztvērēja kultūras un sabiedrisko procesos iesaistīta dalībnieka pieredzi personiski nozīmīgu vērtību sistēmas veidošanā. Sarunā ar vienaudžiem prot pamatot savu viedokli par kultūras un mākslas nozīmi katrā personībā.</p>
<p>IZPĒTES JAUTĀJUMI Kā skicēšana veicina domāšanu, kā nonākt pie savas oriģinālas idejas un skicējot to precizēt un sašaurināt? Kāpēc pārāk plaša un izplūdusi ideja neļauj sasniegt labu rezultātu? Vai precizitāte detaļās ir panākumu priekšnoteikums? Kādēļ atbilstošu vizuālās izteiksmes līdzekļu un materiālu izvēle ir būtiska?</p>		
<p>SKOLĒNA DARBĪBAS Aplūko skolotāja atlasītus paraugus ar piemēriem skīču veidošanai. Patstāvīgi veic radošu tematu izpēti, veidojot skices un meklējot labākos risinājumus temata atspoguļošanai gan saturiski, gan tehniski. Patstāvīgi veido skīču materiālu, mainot proporcijas, mērogus, rakursus un attēlojuma formātu, kas vislabāk atbilst izvēlētajam tematam. Izvērtē savu skīču materiālu, diskutē ar klasesbiedriem par izvēli. Veido pārskatu par otro darbības posmu un izvēlēto tematu, papildinot iesākto portfolio. Pētot skolotāja ieteiktus vai paša atrastus iedvesmas avotus, skolēns izvēlas savus paraugus. Tos pēta, pārzīmē, kopē, pārveido. Izveido ievada infografiku par darbiem, kurus paredzēts radīt par izvēlēto tematu. Piemēram, izdomā, ka tie būs četri darbi: 1) tēlniecība, 2) fotogrāfija, 3) tests un 4) glezna. Pieraksta katram kādu ideju, domā par kopsaucēju, lai tas atbilst izvēlētajam tematam. Iespējams, ka, šādi analizējot, rodas kāda cita ideja vai arī tematu kopā jāmaina kāds no kopsaucējiem. Šāda infografika ir kā ceļš uz idejas precizēšanu, procesa vizualizācija. Sāk skicēšanu – to dara ar maksimāli dažādiem materiāliem – cietiem un mīkstiem zīmuļiem, oglēm, pastelēm, pildspalvu, otām, krāsu krītiņiem u. c. Izvēlas dažādus papirus – gan pēc faktūras, gan formāta, gan krāsas. Uz tumšiem foniem skicē ar gaišiem materiāliem. Var darboties arī ar krāsainiem izgriezumiem, papīriem un citiem materiāliem (piemēram, izmantojot materiālus ar interesantu faktūru, virsmu). Veido neliela izmēra trīsdimensionālas skices no plastiskiem, veidojamiem materiāliem. Fotografē tās dažādās kombinācijās, no dažādiem rakursiem. Izvēlas veiksmīgākās skices un turpina ar tām strādāt – skicē atsevišķas detaļas, maina rakursus, zīmē grafiskus šķēsgriezumus iecerētajiem vai izpētītajiem trīsdimensionālajiem darbiem. Meklē interesantas krāsu nianšes, veido kolorīta gammas, krāsu aplus, fotokolāžas u. c. Ja nepieciešams, digitalizē savus darbus un tos dažādi apstrādā, grupē – meklējot interesantus, neparastus risinājumus. Pārskata izveides noslēgumā atbild uz temata izpētes jautājumiem. Pārliecinās, ka ir izpildīts mērķi un sasniedzamajā rezultātā norādītais. Sakārto visu skīču materiālu tā, lai varētu to prezentēt klasesbiedriem – rāda, stāsta par atklājumiem, saviem lēmumiem un izvēlēm. Precizē savu ideju. Pārskata izveides noslēgumā atbild uz izpētes jautājumiem un pārliecinās, ka ir izpildīts mērķi un sasniedzamajā rezultātā norādītais.</p>		

PIEMĒRI

Atsaucoties uz iedvesmas avotiem un izpētes materiāliem, veido skīču materiālu ar dažādu tematu atspoguļojumu, rakursiem, proporcijām, izmēriem, kompozīciju.

Izvēlas un izmanto vismaz trīs dažādus mākslas veidus, tos kombinējot: glezniecību, grafiku, tēlniecību, arhitektūru, foto, video, kino, performanci, instalācijas, audio un verbālo izteiksmes formu.

RESURSI

Skīču bloks, skīču papīrs (daudz un dažāds), zīmuļi, krāsas, plastika u. c. materiāli skicēšanai.

<p>3. POSMS Radošā darba uzdevumi un gaita. Pierakstu, digitālo materiālu, skiču un avotu sakārtošana pārskatāmā struktūrā.</p>	<p>SASAISTE JOMAS IETVAROS/ AR CITĀM JOMĀM Kultūra, dizains.</p>	
<p>MĒRĶIS Izveidot strukturētu darbību plānu radošā darba (vai darbu) izstrādei, lai iegūtu pārskatu par to, no kā sastāvēs viss radošais darbs, un kādi materiāli un tehnikas būtu jālieto.</p>		
<p>ATSLĒGAS VĀRDI Plāns, pašvadība, regularitāte, sistēmas, secīgums.</p>		
<p>LIELĀ IDEJA Radošajā procesā, iedvesmojoties no kultūras konteksta un sabiedrības vajadzībām, paplašinās kultūras pieredze, rodas jaunas idejas un inovācijas.</p>	<p>ZIŅAS Vadīt radošo procesu nepieciešams saskaņā ar savām individuālajām spējām un interesēm, paužot drosmi, audzinot pacietību un izmēģinot dažādas pieejas.</p>	<p>SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS K.O.3.3. Nosaka mērķi radošam projektam, izvēlas tā īstenošanai dažādu mākslas veidu piemērotus izteiksmes līdzekļus un prasmīgi tos izmanto. Nosaka sava darba tematu un ideju, demonstrējot savu pasaules redzējumu un laikmeta aktualitāti. Raksturojot savu ideju, izmanto dažādu jomu informāciju un faktus.</p>
<p>IZPĒTES JAUTĀJUMI Kāpēc ir svarīgi izveidot strukturētu darbības plānu radošā darba izstrādei? Kā izveidot strukturētu darbības plānu radošā darba izstrādei? Kāpēc nepieciešams vadīt radošo procesu saskaņā ar savām individuālajām spējām un interesēm, un kā, paužot drosmi, audzinot pacietību un izmēģinot dažādas pieejas, izveidot kvalitatīvu jaunrades darbu?</p>		
<p>SKOLĒNA DARBĪBAS Patstāvīgi veic radošu temata izpēti, veidojot skices un meklējot labākos risinājumus temata atspoguļošanai. Izvirza mērķus radošajam darbam. Veido uzdevumu sarakstu mērķa izpildei. Veido secīgu darba gaitu. Patstāvīgi pieņem lēmumus un vada savu darbību, kritiski to izvērtē. Klasē vienojas par starpposma datumiem, kad tiks atrādīti, prezentēti un vērtēti līdz noteiktajam brīdim uzstādītie un izpildītie darba uzdevumi. Veido pārskatu par trešo darbības posmu un izvēlēto tematu, papildinot iesākto portfolio. Pēc skiču izveides izvēlas konkrētu virzienu turpmākiem pētījumiem. Veido lielākas un vairāk izstrādātas skices jau konkrētiem darbiem. Precīzē mērķi savam radošo darbu komplektam. Precīzi pa punktiem apraksta uzdevumus un darbības, kādas būtu jāveic, uzsākot darbu. Veido strukturētu darbības plānu (piemēram, pa nedēļām). Katram uzdevumam pievieno izpildes datumu. Konsultējas ar skolotāju par materiāliem un paņēmieniem. Pieraksta visu, kas būs nepieciešams, ko jāsaģādā utt. Pārdomā savas prasmes un iespējas – izvēlas tādas vizuālās darbības, kas iedvesmo, ir interesantas pašam un kuras darot var ar prieku pilnveidot savas prasmes un iemaņas. Pārskata izveides noslēgumā atbild uz izpētes jautājumiem un pārliecinās, ka ir izpildīts mērķis un sasniedzamajā rezultātā norādītais.</p>		

PIEMĒRI

Kopā ar skolotāju klasē vienojas par kritērijiem un starpposma darba iesniegšanas datumiem.

RESURSI

Kopīga elektroniskā vide atskaites veikšanai, skiču bloks.

<p>4. POSMS Materiālu, tehnikas, paņēmieni un tehnoloģiju izpēte. Eksperimentēšana, izmēģināšana. Specifisku materiālu izmantojuma prasmes uzlabošana. Intervijas.</p>		<p>SASAISTE JOMAS IETVAROS/ AR CITĀM JOMĀM Kultūra, dizains, tehnoloģijas.</p>
<p>MĒRĶIS Nonākt pie labākā materiāla, tehnikas un tehnoloģiskā risinājuma izvēles iecerētā darba izpildei, lai, pārskatot 2. un 3. posma materiālus un eksperimentējot ar dažādiem vizuālās mākslas materiāliem, atrastu savai idejai atbilstošāko risinājumu un izveidotu loģisku kombināciju starp divdimensionāliem un trīsdimensionāliem mākslas veidiem.</p>		
<p>ATSLĒGAS VĀRDI Dažādi materiāli, variācijas, tehnika, paņēmieni, eksperimenti, tehnoloģijas.</p>		
<p>LIELĀS IDEJAS Katru laikmetu un sabiedrību raksturo tai specifiskas kultūras pazīmes, kas radoši tiek izteiktas dažādos mākslas veidos. Radošajā procesā, iedvesmojoties no kultūras konteksta un sabiedrības vajadzībām, paplašinās kultūras pieredze, rodas jaunas idejas un inovācijas.</p>	<p>ZIŅAS Pārzina būtiskākās vizuālās mākslas tehnikas un tehnoloģijas darbam divās un trijās dimensijās, materiālā un digitāli.</p>	<p>SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS K.O.1.5. Lieto vizuālās mākslas tehnikas un tehnoloģijas (skicēšanu, zīmēšanu, estampa tehnikas, glezniecību dažādās tehnikās, tēlniecības veidus dažādos materiālos, redīmeidu u. c.) darbam divās un trijās dimensijās vizuāli plastiskā materiālā, instalāciju un performances veidošanā.</p>
<p>IZPĒTES JAUTĀJUMI Kādas ir būtiskākās vizuālās mākslas tehnikas un tehnoloģijas darbam divās un trijās dimensijās, materiālā un digitāli? Kāpēc nepieciešams tās pārzināt, ko tas dod radošam darbam?</p>		
<p>SKOLĒNA DARBĪBAS Meklē, analizē dažādus tehnoloģiskos risinājumus uzdevumu izpildei. Veic izpēti, papildina tehniskās zināšanas atbilstoši izvēlētajai teknikai. Radot tehnoloģiju skices – dažādu tehniku izpildījumus viena temata atspoguļošanai –, skolēns nonāk pie labākā tehniskā risinājuma. Izvirza mērķus radošo darbu komplektam. Veido uzdevumu sarakstu mērķa izpildei. Veido secīgu darba gaitu. Klasē vienojas par starpposma datumiem, kad tiek atrādīti, prezentēti un vērtēti līdz noteiktajam brīdim izvirzītie darba uzdevumi. Veido pārskatu par ceturto darbības posmu un izvēlēto tematu, papildinot iesākto portfolio. Izveido elektronisku saziņas vidi darba posmu video vai foto fiksācijai un konsultācijām. Atbilstoši sagādātajiem materiāliem sāk eksperimentēt ar tiem. Veido nelielus darbus, tie var būt kā fragmenti no lielā darba, tie var būt kā sagataves zīmējumi (tos sauc par “kartoniem” – tas ir jau precīzs darba zīmējums, kuru, izmantojot mainītu mērogu, jau var pārnest uz gala darba materiālu). Konstatē dažādu materiālu piemērotību idejai. Ja nepieciešams, konsultējas un precīzē kāda materiāla labāko lietojuma variantu vai niansi tā pareizā izmantojumā. Nolemj, kurus materiālus izmantos. Sagādā un sagatavo pamatnes, kartonus, audeklus, papīrus u. c. vajadzīgos materiālus. Sastāda darba plānu jau gala darbu veidošanai. Tie var būt vairāki savstarpēji saderīgi darbi – sērija vai 2–4 darbu komplekts, kas tematiski atklāj ideju. Precīzē kritērijus. Pārskata izveides noslēgumā atbild uz izpētes jautājumiem un pārliecinās, ka ir izpildīts mērķis un sasniegtajā rezultātā norādītais.</p>		

PIEMĒRI

Kopā ar skolotāju klasē vienojas par kritērijiem un starpposma darba iesniegšanas datumiem.

RESURSI

Kopīga elektroniskā vide atskaites veikšanai, skiču bloks.

Dažādi videomateriāli par tehnikām un paņēmieniem.

Dažādu muzeju vietnēs un videofilmās fiksētais.

Piemēri

Trīs krāsas. Pieejams: <https://www.triskrasas.lv/lv/maksla/stasti-makslas-macisanos/pasaule-runa-ar-mani-es-ar-pasauli>

Māras Muižnieces Rīgas Mākslas skola. Pieejams: <https://www.youtube.com/channel/UCJYA2pOZeZlJEQ7IncGMAuQ>

Drawings for “Dadaglobe” by MoMA Teens – Episode 1–6: [par dadaismu]. Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=X29dPz-JIMbA>

30 Simple Art Techniques Everyone Can Do. Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=M7eCgNYUvxc>

Painting Firefly Forest: Easy Acrylic Painting Technique. Pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=cUhpq_dPU2M

<p>5. POSMS Darba idejas prezentācija, diskusija un analīze. Intervijas, ekskursijas. Uzlabojumi, ja nepieciešams. Materiālu sagāde. Darba vietas iekārtošana.</p>		<p>SASAISTE JOMAS IETVAROS/ AR CITĀM JOMĀM Kultūra, latviešu valoda, sociālās zinātnes.</p>
<p>MĒRĶIS Izvērtēt skolēna sniegumu starpstadijā, lai sniegtu atgriezenisko saiti par darba turpināšanu un ieteicamiem uzlabojumiem, vēlreiz pārliecinātos par savas izvēles plusiem un iespējamajiem mīnusiem un veiktu pēdējās izmaiņas.</p>		
<p>ATSLĒGAS VĀRDI Sasniegums, apkopojums, viedoklis, paškritika, vērtējums.</p>		
<p>LIELĀS IDEJAS Katru laikmetu un sabiedrību raksturo tai specifiskas kultūras pazīmes, kas radoši tiek izteiktas dažādos mākslas veidos. Radošajā procesā, iedvesmojoties no kultūras konteksta un sabiedrības vajadzībām, paplašinās kultūras pieredze, rodas jaunas idejas un inovācijas.</p>	<p>ZIŅAS Nepieciešams izvēlēties idejai piemērotus materiālus un tehniku (vai sintetēt dažādus materiālus un paņēmienus, radīt autortehniku) un atbilstoši instrukcijām patstāvīgi tās izmantot.</p>	<p>SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS K.O.1.4. Savas vai grupā saskaņotas idejas īstenošanai radošā darbā vai projektā lieto vizuālās un audiovizuālās mākslas izteiksmes līdzekļus, simbolus un zīmes. Argumentē savu izvēli.</p>
<p>IZPĒTES JAUTĀJUMI Kā izvēlēties labāko jaunrades darba realizācijas veidu? Kas ir autortehnika, un kādas ir tās priekšrocības? Kāpēc jāpārzina vēsturiskie paņēmieni vai atsauces uz tiem?</p>		
<p>SKOLĒNA DARBĪBAS Apkopo idejas, materiālus un skices, patstāvīgi nonāk pie secinājumiem par uzlabojumiem, kuri veicami. Klasē vienojas par kopīgu priekšizstāvēšanu un to kritērijiem. Klasē prezentē savus iedvesmas avotus, skices, darba ieceru un tehniskos risinājumus. Veido kritikas/recenzijas. Diskutē par paveikto un turpmākajām iecerēm attīsta kritisko domāšanu, sadarbību, toleranci, iecietību, sava viedokļa pamatošanas prasmi un argumentācijas paņēmienus. Veido pārskatu par piekto darbības posmu un diskusijas rezultātiem, papildinot iesākto portfolio. Iespējams, ka pēc darba idejas prezentācijas un diskusijām skolēns nonāk pārdomās par to, ka vajadzētu kaut ko mainīt – precizēt tematu (atteikties no kāda kopsaucēja tematu kopā), pārdomāt darbu skaitu vai atteikties no paredzētā paņēmiena. Šajā posmā ir iespēja to izdarīt. Skolotāja palīdzība, konsultācija, iedrošinājums šeit īpaši nozīmīgs. Visi sagatavotais tiek pārskatīts. Skices un materiālu eksperimenti, visi nelieli darbi, pieraksti un konспекти tiek sakārtoti pārskatāmā kolekcijā. Labāko vai vērtīgāko ieteicams digitalizēt un ievietot sagatavotajā saziņas vidē. Priekšizstāvēšanas kritēriji: ideja precīza, nav pārāk plaša, un ir demonstrēta tās aktualitāte. Ir piemērots darbu kopuma nosaukums – tas ir būtiski, jo vērtējums par šo posmu ir pirmais solis summatīvā rezultāta ieguvei. Prezentējot skolēns runā pārliecināti, pierāda un atklāj savas idejas vērtību, pamato materiālu izvēli un apliecina, ka prasmes un zināšanas par izvēlētajiem materiāliem ir pietiekamas. Vēlams pamatojumā atsaukties uz vēsturiskiem paraugiem, komentējot to izpēti nozīmi. Piemēram, "portreta gleznošanā tiks izmantota glezniecības tehnika, kas līdzīga tai, kuru lietoja Rembrants – sākot gleznot no tumšākajiem toņiem, jo ir svarīgi, lai savā portretā es iegūtu līdzīgu noskaņu. Rembranta tehniku izpētīju IT avotā <i>Google Arts&Culture</i> (pieejams: https://artsandculture.google.com/story/4gWxT6Q0EYtbLQ) un nolēmu, ka arī man jālieto tonēta grunts un uz caurspīdīgajiem tumšajiem toņiem jāliek bieža gaišāka krāsa, kurā varu ar otas kāta galu ievilkāt matu faktūru". Ja skolēns nolēmis lietot oriģinālu tehniku – autortehniku –, tad skaidro to un pamato tās lietojuma nozīmi. Skolēns aktīvi piedalās citu klasesbiedru darbu izpētē un komentēšanā. Ja iespējams, veic pierakstus par to, ko derīgu saskatījis citu darbos vai idejās. Pārskata izveides noslēgumā atbild uz izpētiem jautājumiem un pārliecinās, ka ir izpildīts mērķis un sasniegtajā rezultātā norādītais.</p>		

PIEMĒRI

Prezentācijas un diskusijas par sasniegto ("mazo uzvaru svinēšana").
Var izveidot jautājumu sarakstu, piemēram, kas?, kur?, kad?, kā?, kāpēc?, kam?, lai precīzi pastāstītu par paveikto.

RESURSI

Digitālas prezentācijas, skices, rakstāmpiederumi, fotokamera.

<p>6. POSMS Radošā darba izstrāde. Skices pārņemšana, radošā darba tehnikas prasību ievērošana. Konsultācijas.</p>		<p>SASAISTE JOMAS IETVAROS/ AR CITĀM JOMĀM Kultūra, dizains, tehnoloģijas.</p>
<p>MĒRĶIS Patstāvīgi praktiski veikt radošā darba izstrādi.</p>		
<p>ATSLĒGAS VĀRDI Darbība materiālā, tehnika, radošā procesa soļi.</p>		
<p>LIELĀ IDEJA Radošajā procesā, iedvesmojoties no kultūras konteksta un sabiedrības vajadzībām, paplašinās kultūras pieredzi, rodas jaunas idejas un inovācijas.</p>	<p>ZIŅAS Radošā darba procesā ir svarīga pašvadība, tehniskās zināšanas atbilstoši izvēlētajai teknikai, kā arī drošība, vēlme, pacietība un gatavība uzņemties riskus.</p>	<p>SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS K.O.3.1. Īsteno radošu projektu, lai uzlabotu dzīves kvalitāti, veidotu estētisku vidi, paustu savu nostāju un risinātu sabiedrībai svarīgus jautājumus. Radošo procesu dokumentē. K.O.3.9. Piedzīvo radoša procesa un jaunrades prieku, pozitīvas emocijas vizuālajā mākslā un rezultatīvā komandas sadarbībā.</p>
<p>IZPĒTES JAUTĀJUMI Kā organizēt pašvadītu radošā darba procesu, un kāpēc ir svarīga secīga darbība? Ko nozīmē "tehniskās zināšanas atbilstoši izvēlētajai teknikai", un kāpēc tās ir svarīgas? Kas ir drošība, pacietība un gatavība uzņemties riskus radošā procesa laikā?</p>		
<p>SKOLĒNA DARBĪBAS Izstrādā darba plānu. Sekojoši līdži savam darba plānam un izvirzītajam mērķim, veic radošo darbu izstrādi. Aizrāvēs ar darbu, motivēts un drošs. Veido pārskatu par sesto darbības posmu un rezultātiem, papildinot portfolio ar komentāriem par radošo procesu, veiksmēm, neveiksmēm un rezultāta atbilstību iecerētajam. Glezno, zīmē, veido (atceras, ka jāizveido vismaz 3–4 darbi, tāpēc būtiski plānot – kad ko sākt, kam vajadzēs laiku žūšanai, ko var darīt pie maksimālās gaismas, ko tikai pie dienas gaismas, kas būs īpašā veidā jānoformē pēc beigšanas utt.). Dara visu lēni, rūpīgi, drosmīgi, pacietīgi, atbilstoši iepriekš izpētītajam, izlemtajam un iecerētajiem uzlabojumiem, par kuriem diskutēts piektā posma noslēgumā. Riskē ar kādu paņēmieni, ja tas nepieciešams. Būtiski panākt samērā virtuozu izpildījumu, tāpēc var droši sākt vairākas reizes, nebaidīties no sākuma neveiksmēm. Piemēram, "kad Mikelandželo sāka gleznot freskas uz Siksta kapelas griestiem, viņš nemācēja, nepazīna šo tehniku. Visi gleznojumi sabojājās, jo bija pārāk mitrs apmetums, tas nežuva un vajadzēja visu sākt no jauna. Un tas bija slavenais Mikelandželo 16. gadsimta sākumā". Pārskata izveides noslēgumā atbild uz izpētes jautājumiem un pārliecinās, ka ir izpildīts mērķis un sasniegtajam rezultātam norādītais.</p>		

PIEMĒRI

Patstāvīgi veidojot radošos darbus, kopā ar skolotāju vienojas par iknedēļas tikšanās reizēm, lai pārrunātu darba progresu un turpmākos darbības soļus.

RESURSI

Izvēlētās tehnikas audio, video un tekstu, interviju resursi.

<p>7. POSMS Iejas apraksts, teorijas pētījuma komentārs, darbu noformēšana.</p>		<p>SASAISTE JOMAS IETVAROS/ AR CITĀM JOMĀM Kultūra, dizains, tehnoloģijas, latviešu valoda, literatūra.</p>
<p>MĒRĶIS Noformēt radošo darbu, aprakstīt darba ideju un procesu, estētiski noformēt un pasniegt savu darbu skatītājam.</p>		
<p>ATSLĒGAS VĀRDI Ieja, pasniegšana/noformējums, fināls.</p>		
<p>LIELĀS IDEJAS Katru laikmetu un sabiedrību raksturo tai specifiskas kultūras pazīmes, kas radoši tiek izteiktas dažādos mākslas veidos. Kultūras procesi un mākslas darbi pauž sabiedrības vērtības, to pārmantojamību un transformāciju, veido intelektuālo, estētisko un emocionālo pieredzi. Radošajā procesā, iedvesmojoties no kultūras konteksta un sabiedrības vajadzībām, paplašinās kultūras pieredze, rodas jaunas idejas un inovācijas.</p>	<p>ZIŅAS Mākslinieka teksts atšķiras no kritiķa vai kuratora teksta. Mākslas darbā ietvertās idejas var radīt pārmaiņas apkārtējā vidē un sabiedrībā. Mākslas darba piedzīvošana veido dažādas pieredzes. Radošā darbībā iespējams paust savu identitāti, pasaules uzskatus un ieviest inovācijas.</p>	<p>SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS K.O.3.8. Radošā projekta interpretācijā saskata un izvērtē domubiedru grupas un profesionāļu viedokļus par atšķirīgu līdzekļu izmantošanu līdzīgas tematikas darbos, akceptējot dažādus viedokļus. Argumentācijai izmanto avotus, t. sk. tīmekļa resursus, ievērojot atsauču lietošanu un autortiesību normas.</p>
<p>IZPĒTES JAUTĀJUMI Kā mākslas darbā ietvertās idejas var radīt pārmaiņas apkārtējā vidē un sabiedrībā? Kāpēc mākslinieka teksts atšķiras no kritiķa vai kuratora teksta? Kādas pieredzes veido mākslas darba piedzīvošana, un kāda tām nozīme cilvēka dzīvē? Kā radošā darbībā iespējams paust savu identitāti, pasaules uzskatus, un vai iespējams ieviest inovācijas ar radošu darbību?</p>		
<p>SKOLĒNA DARBĪBAS Kopā ar skolotāju vienojas par struktūru idejas apraksta veidošanai un tā kritērijiem. Veido kritērijus darba prezentācijai un noformēšanai. Klasē vai grupā veido secinājumus par darba idejas apraksta nepieciešamību. Pēta skolotāja atlasītos paraugus ar dažādiem mākslinieku darbiem un to ideju aprakstiem, lai iegūtu labāku priekšstatu par pierakstu veidiem. Izvērtē savu radošo darbu, veido darba idejas aprakstu, tajā iekļaujot iedvesmas avotus, darba procesa apskatu, idejas aprakstu un secinājumus. Noformē radošo darbu atbilstoši kritērijiem. Veido pārskatu par septiņo darbības posmu, papildinot portfolio. Turpina dokumentēt radošo procesu – izvērtē. Pārskata visu portfolio, papildina un pārkārto, ja nepieciešams. Pārliecinās, ka temats izpētīts un aprakstīts; atsauces, valoda un avoti ir kvalitatīvi. Pārbauda, vai sākumā formulētais mērķis sasniegts. Pārskata izveides noslēgumā atbild uz izpētes jautājumiem un pārliecinās, ka ir izpildīts mērķis un sasniegtajā rezultātā norādītais.</p>		

PIEMĒRI

Veido darba aprakstu pēc noteiktas struktūras. Darbu noformēšanā vienojas par vispārpieņemtiem estētiskiem noteikumiem, kam jāseko līdzī, izstādot un prezentējot savus darbus.

RESURSI

Dažādi mākslas izstāžu katalogi, prese.

Mākslinieku interneta vietnes.

Piemēri

Jeff Koons. Pieejams: www.jeffkoons.com

Damien Hirst. Pieejams: www.damienhirst.com

Art21 Artist Index. Pieejams: <https://art21.org/artists/>

ArtFacts. Pieejams: <https://artfacts.net/>

<p>8. POSMS Radošā darba izstādīšana, prezentēšana un izvērtējums.</p>		<p>SASAISTE JOMAS IETVAROS/ AR CITĀM JOMĀM Publiskā runa, sociālās zinātnes, kultūra, dizains.</p>
<p>MĒRĶIS Uzrakstīt sava darba idejas aprakstu, prast estētiski noformēt un pasniegt savu darbu skatītājam un izvērtēt darba procesu un rezultātu.</p>		
<p>ATSLĒGAS VĀRDI Prezentācija, izvērtējums, diskusija.</p>		
<p>LIELĀS IDEJAS Katru laikmetu un sabiedrību raksturo tai specifiskas kultūras pazīmes, kas radoši tiek izteiktas dažādos mākslas veidos. Kultūras procesi un mākslas darbi pauž sabiedrības vērtības, to pārmantojamību un transformāciju, veido intelektuālo, estētisko un emocionālo pieredzi. Radošajā procesā, iedvesmojoties no kultūras konteksta un sabiedrības vajadzībām, paplašinās kultūras pieredze, rodas jaunas idejas un inovācijas. Kultūras procesi rada pārmaiņas sabiedrībā. Mākslas darbiem ir mākslinieciska, sociāla un ekonomiska vērtība.</p>	<p>ZIŅAS Ir svarīgi precīzi un skaidri izteikt ideju, izvērtēt iedvesmas avotu un radošā procesa norisi vizuālajā mākslā, saskatīt paralēles un atšķirības darba interpretācijā un izteikt kultūras kontekstu un ietekmi oriģinālas, patstāvīgas idejas radīšanā. Darba noslēgumā tiek demonstrēta pašvadības un prezentācijas prasme, kritiskā domāšana, tolerance, iecietība, cieņa.</p>	<p>SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS K.O.3.10. Uzskatāmi un pārliecinoši prezentē savu radošo vai pētniecības darbu, izvēloties un pielāgojot uzstāšanās saturu, formu un izpildījumu situācijai un auditorijai, piedāvājot izvērtu savu izvēļu/apgalvojumu pamatojumu. Sadarbojas ar auditoriju, analizējot un diskutējot par sava darba rezultātu un pieņemot atšķirīgus viedokļus. (Šis sasniedzamais rezultāts MK noteikumos kursa apguves prasībās nav iekļauts. Tas var tikt īstenots pēc skolas un skolotāja lēmuma.)</p>
<p>IZPĒTES JAUTĀJUMI Kāpēc ir svarīgi precīzi un skaidri izteikt ideju vizuālā formā? Kāpēc oriģinālas, patstāvīgas idejas radīšanā nepieciešams izvērtēt iedvesmas avotu nozīmi un radošā procesa norisi? Kā saskatīt paralēles un atšķirības darba interpretācijā un izteikt kultūras kontekstu un ietekmi? Kā darba noslēgumā demonstrēt pašvadības un prezentācijas prasmi, izmantojot kritisko domāšanu, saglabājot toleranci, iecietību un cieņu?</p>		
<p>SKOLĒNA DARBĪBAS Vēro un analizē mākslas darba noformēšanas un prezentēšanas paraugus. Iespēja prezentēt savu radošo darbu, stāstījumā vai demonstrējumā iekļaujot gan formu, gan saturu. Izvērtēšanā sniedz un saņem atgriezenisko saiti par gala rezultātu. Klasē vienojoties par radošo darbu prezentācijām, katrs individuāli prezentē darbus klasē, skolā. "Mazo uzvaru svinēšana", noslēdzot radošā darba izstrādi viena mācību gada garumā. Klasē un grupā vērtē padarīto, darba procesa soļus, darbu idejas, saturu un to, kā iecere atbilst fināla darbam (saruna pēc aizstāvēšanas, atvēšanas utt.). Iepazīstas ar resursiem un izvēlas sev, savai idejai un izstādes veidam piemērotāko prezentēšanas formu. Visu iekārto, fotografē, rūpējas par gaismām, skatu punktiem, informācijas pieejamību un reklāmas izplatīšanu, ja tāda nepieciešama. Konstatē, ka ekspozīcijas iekārtojums interesants un atbilstošs saturam, apgaismojums piemērots, anotācija kvalitatīva, prezentācija vai atklāšana paredzēta saturiska un idejiski atbilstoša. Noslēguma diskusijā atbild uz izpētes jautājumiem un pārliecinās, ka ir izpildīts arī šajā pēdējā darba posma mērķi un sasniedzamajā rezultātā norādītais.</p>		

PIEMĒRI

Gala diskusijām atvēl vismaz vienu mācību stundu, kurā skolotājs strukturējis refleksijas daļu pa soļiem. Katram skolēnam iespēja saņemt atgriezenisko saiti no klasesbiedriem, skolotāja vērtējumu par mācību gadu un norisi kā kolektīvam.

RESURSI

TED Talks. Pieejams: <https://www.ted.com/talks?sort=newest&topics%5B%5D=Design&duration=6-12>

Jinsop Lee, J. *Design for all 5 senses*. Pieejams: https://www.ted.com/talks/jinsop_lee_design_for_all_5_senses

Kelley, D. *How to build your creative confidence*. Pieejams: https://www.ted.com/talks/david_kelley_how_to_build_your_creative_confidence

Gravel, R. *How an old loop of railroads is changing the face of a city*. Pieejams: https://www.ted.com/talks/ryan_gravel_how_an_old_loop_of_railroads_is_changing_the_face_of_a_city

Korppoo, K. *How a video game might help us build better cities*. Pieejams: https://www.ted.com/talks/karoliina_korppoo_how_a_video_game_might_help_us_build_better_cities

How create good presentation? Pieejams: https://www.youtube.com/results?search_query=how+create+good+presentation

1. pielikums. Programmu paraugos lietotie kodi

Atsaucei uz standartu* mācību priekšmetu kursu programmu paraugos izmantoti šādi plānoto skolēnam sasniedzamo rezultātu (SR) un lielo ideju (Li) kodi. (Standarta pielikumi, kuros lietoti šie kodi, atrodami [Skola2030 tīmekļa vietnē](#).)

SR kodi

Piemērs:

VL. Mācību joma (visu mācību jomu apzīmējumus sk. tabulā)	VL.O.2.1.			
	O. Kursa apguves līmenis (visu kursu apguves līmeņu apzīmējumus sk. tabulā)	2.1. Mācību jomas SR kārtas numurs standartā		
		2.1. Izvēlas, atlasa un izmanto informāciju no dažādiem avotiem sava teksta izveidei saskaņā ar konkrētajām vajadzībām un mācību mērķiem.	2.1. Lai daudzpusīgi izzinātu noteiktu problēmu, jautājumu vai tematu un veidotu savu tekstu, mērķtiecīgi izvēlas, kārtu, analizē un vērtē informāciju, salīdzinot dažādos avotos publicēto tekstu saturu un tajos izmantotos valodas līdzekļus.	2.1. Pēta valodas un literatūras jautājumu atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos, lai pēc noteiktiem kritērijiem izvērtētu informāciju un veidotu spriedumus par šo ziņu kvalitāti, aktualitāti un izmantojamību savu tekstu izveidei.

Li kodi

Piemērs:

VSK. Vispārējās vidējās izglītības pakāpe	VSK.S.Li.6.	
	S. Mācību joma	Li.6. Mācību jomas SR kārtas numurs standartā
		6. Jebkurš informācijas avots, kas ataino norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās, ir vērtējams kritiski.

Kursu apguves līmeņu apzīmējumi

V	Vispārīgais līmenis
O	Optimālais līmenis
A	Augstākais līmenis

Mācību jomu apzīmējumi

V	Valodu mācību joma	
	VL	Latviešu valoda
	VS	Svešvaloda
K	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	
S	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	
D	Dabaszinātņu mācību joma	
M	Matemātikas mācību joma	
T	Tehnoloģiju mācību joma	
F	Veselības, drošības un fiziskās aktivitātes mācību joma	

* Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumi Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem".

2. pielikums. Tematu kopu piemēri

Vēlamais radošā darba formāts – tā ir vairāku darbu kopa (3–4), kurā ietilpst gan divdimensionāli (piemēram, fotogrāfijas, skices, grafiski darbi un/vai gleznojumi), gan trīsdimensionāli (maketi, vides projekcijas un/vai skulptūra(-as)) darbi, kuri tiek izstādīti, kurus vieno uzskatāma ideja, kopsaucējs un kuriem ir kopīgs nosaukums.

Pielikumā sniegti četri tematu kopu piemēri (varianti redzami sadaļā “Kursa satura izklāsts”), no kuriem katrs piemērots atšķirīgām iepriekšējā pieredzē apgūtām prasmēm. Tomēr prasmes nav noteicošās, tās var papildināt un attīstīt šī kursa apgūvē. Galvenais ir skolēnam interesants, personīgi nozīmīgs un aktuāls temats un tam atbilstoša radošās darbības ideja. Nozīmīga ir arī vajadzīgo vai izvēlēto materiālu un tehniku vai tehnoloģiju pieejamība, kas būtu apzināti jāaskaņo.

Atmiņas + laiks + ķermenis + zinātne

A. K. Hauks (*August Christian Hauck*).

Hansa Vilema fon Plettenberga un viņa ģimenes portrets. 1750.–1774. Pieejams: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portrait_of_Hans_Willem_van_Plettenberg_and_his_family.jpg

Wiruchi12345. Mans ģimenes koks. 2014.

Attēla fragments. Pieejams: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Book_Cover_My_Family_Tree.jpg

Dažādu portretu izpēte un izveidošana.

Ģimenes albuma izpēte, vēsturisku liecību ieguve, jaunas kolekcijas izveide un izstādīšana.

Tas var būt stāsts, piemēram, par ģimeni, dzimtu, kopienu, kolektīvu, draugu kopu, subkultūru.

Atmiņas – iemūžināt un atsaukt atmiņā, sakārtot.

Laiks – fiksēt izmaiņas, laika ietekmi uz atmiņām, informācijas ticamību.

Ķermenis – pozas, apģērbs, situācijas.

Zinātne – attēlu izgatavošana, saglabāšana, attēlā redzamo objektu materiālu vēsturiskā izpēte.

Zīmēšana, gleznošana, kolāža, skulptūras vai instalācijas izveide.

Videofilma vai audioieraksts var būt labs papildinājums.

Svarīgs komplekts – divdaļīgs vai vairākdaļīgs darbs. Ar instalāciju (vai video, audio) papildināts.

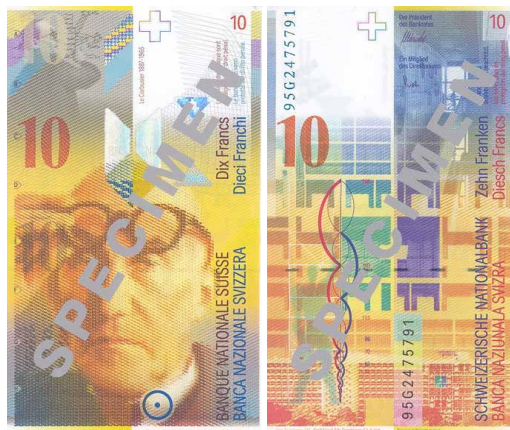
Nomainot kopsaucēju “ķermenis” pret “vidi”, šādu konceptu var veidot par ainavu izpēti vai par kluso dabu (iekļaujot dažādus priekšmetus ar simbolisku, vēsturisku vai citu papildjēgu).

Šis piemērs domāts autoriem, kuriem tuvas vizuālās mākslas tradicionālās tehnikas.

Identitāte + atmiņas + zinātne + garīgums

Lekorbizjē (1887–1965). Īstajā vārdā – Šarls Eduārs Žanerē Grī. Wikiart. Pieejams: <https://www.wikiart.org/en/le-corbusier>

10 franku banknote. Pieejams: https://en.wikipedia.org/wiki/Banknotes_of_the_Swiss_franc#/media/File:CHF10_8_front.jpg

5 franku monēta. Pieejams: <https://lv.ucoin.net/coin/switzerland-5-francs-1987/?ucid=19685330>

Le Korbizjē (Le Corbusier) – unikāls autors, Šveicē dzimis franču arhitekts, pedagogs, zinātnieks, mākslinieks, pieticīgs un vienkāršs cilvēks, viens no modernisma arhitektūras nozīmīgākajiem pārstāvjiem.

2016. gadā UNESCO Pasaules kultūras mantojuma sarakstā iekļauti 17 viņa projekti, kas īstenoti septiņās valstīs (plašāka informācija pieejama tiešsaistē: <https://www.wikiart.org/en/le-corbusier>).

Ierosmei arī: Latvijas Banka. Pieejams: <https://www.bank.lv/banknotes-un-monetas/eiro-banknotes-un-monetas>

Identitāte – biogrāfijas un darbu izpēte.

Atmiņas – vizuāls vēstījums par kultūras mantojuma vērtībām un to aktualizācija.

Zinātne – proporciju Modulora izveidotājs.

Garīgums – piemēram, filozofiska eseja par naudas vērtību vai par radītā milzīgās vērtības pretstatu ikdienas rimtajai darbībai.

Ideja – radīt piemiņas naudas zīmi:

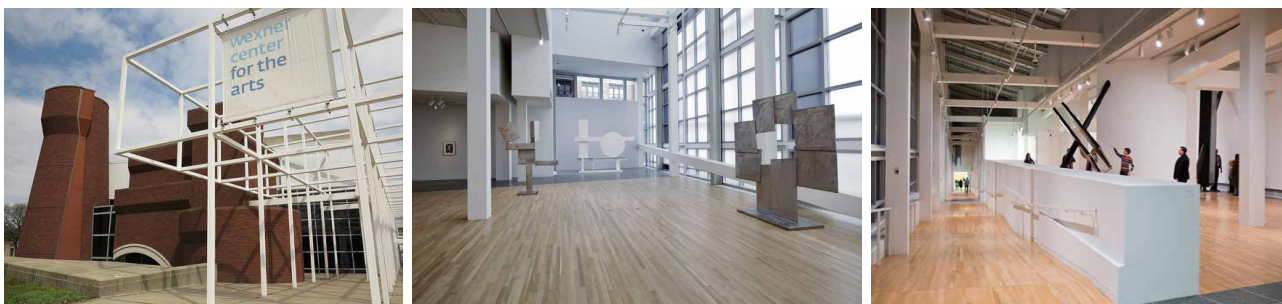
- grafika – divdimensionāls mākslas darbs;
- monētas – trīsdimensionāls mākslas darbs;
- izgatavošanas tehnoloģiju un materiālu izpēte (arī vēsturiska).

Šis piemērs domāts autoriem, kuriem tuva lietišķā grafika, grafikas tehnikas, grafikas dizains.

Var izvēlēties arī grāmatas izgatavošanu, ilustrāciju izveidi un sadarbībā ar dizaina un tehnoloģiju skolotāju arī grāmatas maketu. Tas var būt arī tematisku plakātu komplekts.

Tā var būt izglītojoša spēle.

Atmiņas + ķermenis + vieta + garīgums

Pēters Eizenmans (*Peter Eisenman*). Veksnera mākslas centrs (*Wexner Center for the Arts*) Kolumbijas Universitātē, Ohaio štatā, 1985.–1989.

Karmena Vinante (*Carmen Winant*). Atbilde ir matriarhāts. Fotokolāža, 2017.

Karmena Vinante (*Carmen Winant*, 1983) – rakstniece un vizuālā māksliniece. Pieejams: [https://carmenwinant.com/Gradient Projects](https://carmenwinant.com/GradientProjects); <https://gradientprojects.org/2017/06/28/carmen-winant-the-answer-is-matriarchy-2016-greymatters-wexarts/>

“Mana dzimšana” – MoMa. Pieejams: <https://www.moma.org/collection/works/222741>

Būtiskais – mākslas darbs telpā kā sociāls, politisks vēstījums. Tas var būt gan divdimensionāls, gan trīsdimensionāls, bet vide nosaka mērogu, ietekmē apgaismojumu, veido distanci vai arī ir piemērota optiskiem efektiem.

Atmiņas – sievietes stāvoklis sabiedrībā.

Ķermenis – feminisms kā sociāli politiska parādība; sievietes mākslā, ķermenis kā mākslas darbs.

Vieta – kā atrašanās koordināte laikā un telpā, sabiedrības hierarhijā.

Garīgums – ievērojami sieviešu sasniegumi, konkrētu, atpazīstamu personu iekļaušana.

Veidojot vides objektu interjerā, ir svarīgi atrast tam piemērotu novietojumu un veikt saskaņošanu.

Šis piemērs domāts autoriem, kuriem tuva monumentālā māksla vai trīsdimensionālu objektu izteiksmes forma. Var veidot arī scenogrāfiju teātra izrādei, operai, koncertiem u. c.

Atmiņas + valoda + vieta + identitāte

Rīga 800: vides instalācija.

Pieejams: <https://www.rigaspieminekli.lv/?lapa=piemineklis&zanrs=6&rajons=6&id=40>

Klāss Oldenburgs. Pieejams: https://commons.wikimedia.org/wiki/Claes_Oldenburg#/media/File:Los_Angeles02_flickr.jpg

Rīga 800: vides instalācija. Holgers Elers. Pieejams: <http://h2e.lv/vides-objekts-rigai-800/>

Memoriāls Otrā pasaules kara upuriem Bīķerniekos. 2001. Arhitekts S. Rižs u. c. Rīgas pieminekļu aģentūra.
Pieejams: <http://www.rigaspieminekli.lv/?lapa=piemineklis&zanrs=4&rajons=3&id=67>

Melnais sliekšnis. 2003. Arhitekts A. Veidemanis, tēlnieks G. Panteļejevs. Brīvības ielas un Stabu ielas krustojums.
Pieejams: <http://www.rigaspieminekli.lv/?lapa=piemineklis&zanrs=1&rajons=3&id=73>

Dažādi vides objekti, piemēram: Klāss Oldenburgs (*Claes Oldenburg*). Britannica.
Pieejams: <https://www.britannica.com/biography/Claes-Oldenburg>

Atmiņas – vēsturiski nozīmīgi notikumi, cilvēki, atklājumi.

Valoda – vizuāli izteiksmīgs tēls, kas ir spēcīgāks par tekstiem (var būt arī apraksts, informatīvs kvadrātkods).

Vieta – īpaša, ar notikumu saistīta, labi uztverama, rakursi, mērogi, materiāls, krāsa.

Identitāte – kopīgais un atšķirīgais, pamatvērtības.

Veidojot vides objektu eksterjerā, pilsētvidē ir svarīgi atrast tam piemērotu novietojumu, pie realizācijas būtu jāveic sa-
skaņošana (projekta izstrādes gaitā jānoskaidro iespējas un pienākumi).

Šajā gadījumā jāveido trīsdimensionāls modelis mērogā, digitāli jāmodelē vides situācija, jāizpēta iespējamie materiāli.

Šis piemērs domāts autoriem, kuriem interesē arhitektūra, urbānā vide, vides pieejamība, tūrisms utt.

3. pielikums. Kritēriji snieguma līmeņu noteikšanai

Kritēriji	Maksimālie punkti kopumā (100)	Apguvis padziļināti (100–85) SLA formulējumu veido skolotājs	Apguvis (84–75)	Turpina apgūt (74–65) SLA formulējumu veido skolotājs	Sācis apgūt SLA formulējumu veido skolotājs
Izpētes process un tā dokumentācija Sasniedzamais rezultāts: 1.2. Raksturo un vērtē, kā kultūras izpausmēs un 20. un 21. gs. dažādu vizuālās mākslas veidu darbos un arhitektūras objektos, t. sk. laikmetīgajā mākslā un Latvijas kultūrvidē, izmantotie vizuālās mākslas izteiksmes līdzekļi atklāj dažādas idejas un sabiedrības vērtības.	10	Formatīvās vērtēšanas rezultāti Process (maksimālais punktu skaits – 30).		Plaša un vērīga izpēte, kvalitatīva dokumentācija. Tā ir sakārtota mapēs (papīra formāts), failos (digitāls formāts), ir atsauces. Saturiski atbilst SR.	
Skiču materiāla daudzveidība Sasniedzamais rezultāts: 2.8. Analizē savu kā mākslas darba uztvērēja kultūras un sabiedrisko procesos iesaistīta dalībnieka pieredzi personiski nozīmīgu vērtību sistēmas veidošanā.	10			Daudz skiču, tām ir piezīmes, izmantoti dažādi materiāli, formāti un veidi; tās ir no paraugiem, no dabas un iztēles radītas. Saturiski atbilst SR.	
Radoši eksperimenti ar dažādiem materiāliem un to fiksācija (piemēram, video formātā) un materiālu un tehniku izvēles pamatojums Sasniedzamais rezultāts: 1.5. Lieto (izmēģina) vizuālās mākslas tehnikas un tehnoloģijas (zīmēšanu, estampa tehnikas, glezniecību dažādās tehnikās, tēlniecības veidus dažādos materiālos, redīmeidu u. c.). 3.3. Izvēlas mērķa īstenošanai dažādu mākslas veidu piemērotus izteiksmes līdzekļus un prasmīgi tos izmanto. Nosaka mērķi, sava darba tematu un ideju.	10			Ir izmēģināti dažādi materiāli, izpētītas to īpašības, atbilstība idejai, un formulēts izvēles pamatojums. Saturiski atbilst SR.	
Idejas skaidrība, aktualitāte un piemērots nosaukums Sasniedzamais rezultāts: 2.8. Sarunā ar vienaudžiem prot pamatot savu viedokli par kultūras un mākslas nozīmi katra personībā. 3.3. Ideja atbilst mērķim un darba tematam. 3.8. Izvērtē domubiedru grupas un profesionāļu viedokļus par atšķirīgu līdzekļu izmantošanu līdzīgas tematikas darbos, akceptējot dažādus viedokļus.	10	Summatīvās vērtēšanas rezultāti Gatavie darbi un to ekspozīcija (maksimālais punktu skaits – 70).		Ideja precīza, nav pārāk plaša, un ir demonstrēta tās aktualitāte. Ir piemērots darbu kopuma nosaukums. Saturiski atbilst SR.	
Darbu kopums (apjoms) Sasniedzamais rezultāts: 3.1. Īsteno radošu projektu – darbu kopu ar kopīgu ideju.	10			Radīts atvēlētajām darba stundām, adekvāts darbu kopums, kurā ietilpst divdimensionāli un trīsdimensionāli artefakti (3–4).	
Saturiskā vienotība, koncepcijas kvalitāte, oriģinalitāte Sasniedzamais rezultāts: 3.1. Īsteno radošu projektu, lai uzlabotu dzīves kvalitāti, veidotu estētisku vidi, paustu savu nostāju un risinātu sabiedrībai svarīgus jautājumus. 3.3. Raksturojot darbu, demonstrē savu pasaules redzējumu un laimēta aktualitāti, izmanto dažādu jomu informāciju un faktus.	10		Skaidrs un precīzs vēstījums, nolasāma pamatota autora subjektīva, oriģināla attieksme. Saturiski atbilst SR.		
Mākslinieciski praktiskā darba prasme kvalitāte Sasniedzamais rezultāts: 1.5. Ir darbi divās un trijās dimensijās vizuāli plastiskā materiālā. 3.9. Piedzīvo radoša procesa un jaunrades prieku, pozitīvas emocijas vizuālajā mākslā un/vai rezultatīvā komandas sadarbībā.	20		Labi izvēlēti un izmantoti saturam piemēroti mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi un paņēmieni, materiāli un tehnika. Virtuozs izpildījums. Skolēns ir aizrāvēs ar darbu, motivēts un drošs. Saturiski atbilst SR.		
Apraksta pētījuma kvalitāte Sasniedzamais rezultāts: 3.1. Radošo procesu dokumentē. 3.8. Radošā projekta argumentācijai izmanto avotus, t. sk. tīmekļa resursus, ievērojot atsauču lietošanu un autortiesību normas.	10		Temats izpētīts un aprakstīts; atsauces, valoda un avoti kvalitatīvi. Mērķis sasniegts. Saturiski atbilst SR.		
Izstādīšanas kvalitāte/prezentēšanas forma Sasniedzamais rezultāts: 3.10. Uzskatāmi un pārlicinoši prezentē savu radošo vai pētniecības darbu, izvēloties un pielāgojot uzstāšanās saturu, formu un izpildījumu situācijai un auditorijai, piedāvājot izvērtu savu izvēļu/apgalvojumu pamatojumu. Sadarbojas ar auditoriju, analizējot un diskutējot par sava darba rezultātu un pieņemot atšķirīgus viedokļus.	10		Ekspozīcijas iekārtojums interesants un atbilstošs saturam, apgaismojums piemērots, anotācija kvalitatīva, prezentācija vai atklāšana saturiska un idejiski atbilstoša. Saturiski atbilst SR.		

**DOMĀT.
DARĪT.
ZINĀT.**

Valsts izglītības satura centra īstenotā projekta "Kompetenču pieeja mācību saturā" mērķis ir izstrādāt, aprobēt un pēctecīgi ieviest Latvijā tādu vispārējās izglītības saturu un pieeju mācīšanai, lai skolēni gūtu dzīvei 21. gadsimtā nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes.

Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ